

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Soloviov Victor și Zaporojan Viorel,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Soloviov Victor împotriva lui Viorel Zaporojan cu privire la apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Soloviov Victor, casată integral hotărârea din 04 februarie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii depuse de Soloviov Victor,

(Dosarul nr. 2ra-1195/23
NR. PIGD 2-20067557-01-2ra-24082023)

Recursurile considerate inadmisibile din motiv că au fost depuse cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 CPC.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: G. Manoli)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila)

05 noiembrie 2025
Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursurilor declarate de Soloviov Victor și Zaporojan Viorel,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 16 iunie 2020, Soloviov Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Viorel Zaporojan cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În susținerea acțiunii reclamantului a indicat că la 15 aprilie 2020, pârâtul Zaporojan Viorel a plasat în internet pe pagina sa, de pe rețeaua de socializare „Facebook”, o postare video:

*****, prin care a răspândit cu bună știință informații false și defăimătoare în privința dânsului, învinuindu-l în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.190 din Codul penal - *escrocherie*.

3. În postarea menționată, adresându-se societății, pârâtul a declarat următoarele: „*****”.

4. Dat fiind faptul, că pârâtul nu a dorit să dezmință informațiile false, răspândite în mass-media, să-și ceară scuze pentru ofensa, pe care i-a adus-o în public, a fost nevoit să depună o plângere la poliție și, ulterior, să înaintez o cerere prealabilă.

5. Fiind în decurs de mai mulți ani în relații amicale cu Zaporojan Viorel, acesta cunoștea bine că informațiile defăimătoare, pe care le-a răspândit în spațiul public, nu corespund realității.

6. În viziunea reclamantului, pârâtul a făcut acest gest intenționat, cu rea-credință, pentru a-i înjosi onoarea și demnitatea, cu scopul de a-i leza reputația profesională și, nu în ultimul rând, pentru a-i înrăutăți relațiile cu eventualii săi comanditari, pentru a stopa încheierea contractelor de prestare a serviciilor video și foto.

7. Întru soluționarea conflictului, la 15 aprilie 2020, orele 18:50 și 18:54, chiar în ziua publicării postării video, a expediat pârâtului, prin intermediul telefonului mobil și aplicației „Viber”, următoarele trei mesaje identice: „*****”.

8. Dat fiind faptul, că mesajele sale au rămas fără răspuns, a fost nevoit să se adreseze cu plângere la Inspectoratul de Poliție Centru al DP mun. Chișinău, prin care a solicitat atragerea pârâtului la răspundere contravențională pentru calomnie.

9. La 28 aprilie 2020, împreună cu Zaporojan Viorel au fost citați la SP-2 al IP Centru din str. Dokuceaev, nr.4. Înainte de a fi întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, i-a propus pârâtului să publice pe „Facebook” o dezmințire a declarațiilor calomnioase. Propunerea sa, însă, a fost respinsă. Mai mult ca atât, pârâtul l-a amenințat, că va mai publica și alte informații defăimătoare despre dânsul și îl va acționa în judecată.

10. Drept consecință, pe numele pârâtului a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art.70 alin.(2) din Codul contravențional și aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 60 u.c.

11. Prin acțiunile sale pârâtul Zaporojan Viorel i-a cauzat un prejudiciu moral, lezându-i în așa mod grav onoarea, demnitatea, reputația profesională, prin ce a avut de suferit psihic și moral, drept consecință i s-a înrăutățit starea sănătății.

12. În afară de aceasta, pârâtul i-a cauzat și un prejudiciu material prin faptul apariției în internet a postării video defăimătoare, ratând un profit real de circa 2000 de Euro și anume, peste câteva zile după apariția în internet a postării video defăimătoare, comanditarul a notificat compania „*****” despre rezilierea unilaterală a contractului de prestare a serviciilor, încheiat la 03.04.2020. Conform acestui contract, compania, reprezentată de către reclamant, urma să producă și să realizeze un film documentar-artistic despre istoria unor sate de la nordul Moldovei sub denumirea „*****”.

13. Pentru a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară, la 30.04.2020 a expediat la adresa de domiciliu al pârâtului, cu aviz recomandat, cerere prealabilă, prin care i-a comunicat că prin răspândirea informațiilor defăimătoare, i-a cauzat un prejudiciu grav onoarei, demnității și reputației profesionale, a dezinformat opinia publică, i-a cauzat suferințe psihice și morale considerabile, prin ce i s-a înrăutățit starea sănătății, mai mult ca atât, drept consecință a fost reziliat un contract important de prestare a serviciilor video. Pe lângă acestea, reclamantul a mai solicitat pârâtului să dezmință informațiile false, menționate în cererea prealabilă și să-și exprime scuze față de el printr-o postare video pe pagina lui de pe rețeaua de socializare „Facebook”, cât și printr-o declarație în scris, autenticată notarial. Concomitent a mai cerut și repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

14. Nefiind sigur că pârâtul va recepționa de bună voie cererea prealabilă, pentru orice eventualitate, la 05.05.2020, în interiorul termenului de 20 de zile prevăzut la art.15 alin.(2) din Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, a expediat pârâtului a doua scrisoare recomandată cu același conținut, dar de această dată, la locul permanent de muncă al pârâtului — Organizația obștească „*****”.

15. Reclamantul a remarcat că prima scrisoare pârâtul nu a recepționat-o, iar peste vreo 3 săptămâni a fost restituită cu mențiunea „nereclamată”. Cea de-a doua scrisoare, conform avizului de recepție, a ajuns la destinație la 08.05.2020.

16. Cu trimitere la prevederile art.32 alin.(2) din Constituție, art.7 alin.(1), (2), (3), art.12 alin.(1), (4), art.24 alin.(2) din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, art.14 alin.(1)-(3), art.1398 alin.(1), art.1422 alin.(1), (2) din Codul civil, Soloviov Victor a solicitat admiterea acțiunii, obligarea lui Viorel Zaporojan să dezmință informațiile false, menționate în cererea prealabilă din 30.04.2020 și în prezenta acțiune, să-și exprime scuze față de dânsul printr-o postare video pe pagina lui de pe rețeaua de socializare „Facebook”, cât și printr-o declarație în scris, autentificată notarial; obligarea pârâtului Zaporojan Viorel să-i repare prejudiciul moral în mărime de 50000 lei, precum și compensarea din contul pârâtului Zaporojan Viorel în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

17. Prin hotărârea din 04 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Soloviov Victor a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

18. La 05 februarie 2021, Soloviov Victor a declarat apel, iar la 09 august 2021, întru executarea încheierii din 22 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii din 04 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie integral admisă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

19. Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Centru a fost admis apelul declarat de Soloviov Victor, casată integral hotărârea din 04 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și pronunțată o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Soloviov Victor și obligat Zaporojan Viorel să dezmință informația plasată la 15 aprilie 2020, pe contul personal de pe rețeaua de socializare „Facebook”, în privința lui Soloviov Victor, cu prezentarea scuzelor publice, prin aceeași modalitate în care a fost expusă informația la 15 aprilie 2020. S-a încasat din contul lui Zaporojan Viorel în beneficiul lui Soloviov Victor suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 350 lei taxa de stat pentru examinarea cauzei în instanța de fond și 200 lei. În rest, acțiunea depusă de Soloviov Victor a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

20. La 21 iulie 2023, Soloviov Victor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând modificarea deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de

Apel Chișinău, în partea încasării prejudiciului moral, cu stabilirea unei sume echitabile la discreția instanței de recurs.

21. La 26 septembrie 2023, Zaporojan Viorel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 04 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și încasarea din contul lui Soloviov Victor în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei cauzat dânsului pentru frustrarea și neliniștea permanentă în timpul petrecut în instanțele de judecată.

SOLICITĂRILE RECURENȚILOR:

22. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Soloviov Victor a invocat că copia deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a recepționat-o abia la 22 mai 2023, din care motiv consideră că recursul a fost depus în interiorul termenului prevăzut la art.434 CPC.

23. În susținerea recursului Soloviov Victor a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, în special prevederile art.29 alin.(1) Legii nr.64/2010 și art.2037 alin.(3) din Codul civil, ceea ce a dus la soluționarea neechitabilă a cauzei.

24. Instanța de apel nu a ținut cont de particularitățile cauzei, stabilind drept recompensă pentru prejudiciul moral cauzat prin postarea defăimătoare în rețeaua de socializare „Facebook” o sumă infirmă, care nu corespunde suferințelor psihice suferite de către el.

25. În drept, Soloviov Victor și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea.

26. Recurentul Zaporojan Viorel cu referire la termenul de declarare a recursului său a invocat că a luat cunoștință cu decizia instanței de apel la 30 august 2023, când a recepționat copia cererii de recurs depuse de Soloviov Victor.

27. În susținerea recursului Zaporojan Viorel a indicat că decizia instanței de apel nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art.6§1 CtEDO. Nu a fost constatată existența legăturii cauzale dintre pretinsul prejudiciu, fără a fi efectuată o expertiză în acest sens. Contrar prevederilor art.62 alin.(1) și (2), art.67 alin.(3) CPC, nu au fost atrase în proces persoanele care pot să-și declare propriile pretenții asupra obiectului litigiului, inclusiv persoanele care au avut de suferit fiind delapidate de sume de bani de către Soloviov Victor. Concluziile instanței de apel sunt contrare

circumstanțelor cauzei. Pe lângă interceptarea eronată a legii, instanța de apel a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului. Soloviov Victor nu a prezentat probe incontestabile ce ar demonstra mărimea și existența prejudiciului pretins. Nu se confirmă legătura cauzală dintre pretinsul prejudiciu inclusiv vechimea postărilor. Mai mult ca atât, în postarea video a indicat informații care i-au devenit cunoscute de la doamna Ludmila, care a înaintat o plângere la poliție pe faptul acțiunilor comise de Soloviov Victor, fapt pe care le-a comunicat în cadrul ședinței de judecată. Afară de aceasta, după ce a fost citat la poliție, a șters postarea video de pe pagina sa din „Facebook”, circumstanțe care nu au fost negate de Soloviov Victor, iar potrivit art.123 alin.(6) CPC, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat. Soloviov Victor nu a prezentat probe și/sau descris detaliat faptele ce ar infirma relatările pretins defăimătoare și/sau false. Pe lângă acestea, intimatul a prezentat un calcul eronat referitor la pretinsul prejudiciu cauzat, nefiind documentar demonstrat, prin urmare, prețul estimat de către ultimul este unul exagerat și neîntemeiat, având drept scop îmbogățire fără justă cauză.

28. În drept, Zaporojan Viorel și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(2) lit.c) și d) din Codul de procedură civilă, (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

29. La 26 septembrie 2023, Zaporojan Viorel a depus referință, invocând argumentele similare ca și în recursul său.

30. La 06 noiembrie 2023, Soloviov Victor a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Zaporojan Viorel, invocând că acesta a fost depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434 CPC, având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a notificat decizia din 19 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, părților la proces, inclusiv intimatului la adresa electronică al acestuia (e-mail: *****), la 18 iulie 2022, ceea ce atestă că ultimul a recepționat decizia motivată a instanței de apel în aceiași zi – 18.07.2022. Termenul-limită pentru depunerea recursului era data de 17 septembrie 2022, pe când acesta a fost declarat peste 1 an, și anume, la 26 septembrie 2023, contrar prevederilor art.434 alin.(1) CPC. Luând în considerare că recursul a fost depus în afară termenului legal, acesta urmează a fi considerat inadmisibil, or, termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

31. Intimatul consideră că nu poate fi reținut argumentul invocat de Zaporojan Viorel precum că a luat cunoștință cu decizia recurată când a recepționat recursul lui Soloviov Victor, deoarece nu corespunde realității și vine în contradicție cu actele cauzei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

32. Articolul 433 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.”

33. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

34. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

35. Articolul 110 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

36. Articolul 111 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

37. Articolul 113 din Codul de procedură relevă că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

38. Articolul 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, *la adresa electronică* în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

39. Articolul 47 alin.(1)-(6) din Legea nr.124 din 19.05.2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere prevede că:

„(1) Documentul electronic poate fi expedit și recepționat cu ajutorul sistemelor informaționale și de comunicații electronice și/sau al purtătorilor materiali. (2) Documentul electronic se expediază într-un mod ce permite păstrarea și utilizarea acestuia de către destinatar. (3) În cazul în care semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră expedit dacă: a) este expedit de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către un intermediar în circulația electronică a documentelor, care acționează în numele semnatarului sau al creatorul sigiliului electronic, sau prin sistemul informațional utilizat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic; b) este adresat în mod corespunzător sau este direcționat în sistemul informațional indicat de destinatar; c) este redat într-o formă ce permite prelucrarea acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar; d) intră într-un sistem informațional ce

nu este controlat de către semnatar sau de către creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulație electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic. (4) În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta: a) intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice; b) intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv. (5) Documentul electronic se consideră neexpediat în cazul în care destinatarul știa sau trebuia să știe că: a) persoana indicată în documentul electronic ca semnatar nu este semnatarul acestuia; b) semnatarul nu este inițiatorul expedierii documentului electronic; c) documentul electronic este recepționat de către destinatar cu modificări sau fără semnătură electronică. (6) Documentul electronic nu se consideră recepționat dacă persoana care l-a recepționat nu este destinatarul preconizat al acestuia.”

40. Articolul 48 alin.(1) din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere statuează că:

„(1) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.”

41. Articolul 389 alin.(4) din Codul de procedură civilă învederează că:

„(4) Decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.”

42. Articolul 56 alin.(3) din Codul de procedură civilă menționează că:

„(3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

43. Articolul 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.”

44. Articolul 10 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

MOTIVAREA INSTANȚEI:

45. Completul de judecată remarcă că potrivit art.434 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului de 2 luni, de la data comunicării deciziei integrale dacă legea nu prevede altfel, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

46. Din materialele dosarului rezultă că la 19 aprilie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, decizia contestată.

47. După cum rezultă din art.389 alin.(4) din Codul de procedură civilă precitat supra, decizia integrală a instanței de apel se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare, de la pronunțarea dispozitivului deciziei, și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

48. Potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești, la 18 iulie 2022 Curtea de Apel Chișinău a publicat decizia integrală pronunțată la 19 aprilie 2022.

49. Totodată, din actele cauzei rezultă că la 18 iulie 2022, Curtea de Apel Chișinău a notificat decizia integrală din 19 aprilie 2022, la adresa electronică a lui Soloviov Victor (e-mail: *****), indicată în cererea de apel, care se regăsește și în lucrările dosarului, inclusiv și cererea de recurs, precum și la adresa electronică a lui Zaporojan Viorel (e-mail: *****) regăsită la dosar, inclusiv în cererea de recurs și referință (f.d.71-72, 74, 88-89, 121, 148-149, 172, 181).

50. Respectiv termenul-limită de 2 luni pentru depunerea recursului împotriva deciziei instanței de apel, în conformitate cu prevederile art.434 CPC, a început să curgă din data de 19 iulie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării a deciziei integrale a instanței de apel la poștele electronice a recurenților Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, care a expirat la 19 septembrie 2022 (luni).

51. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Victor Soloviov și Zaporojan Viorel, contrar prevederilor imperative ale art.434 din Codul de procedură civilă, abia la 21 iulie 2023, aproximativ peste 1 an și 3 zile, și respectiv la 26 septembrie 2023, aproximativ peste 1 an, 2 luni și 8 zile, au declarat recursuri împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, notificată ultimilor încă la data de 18 iulie 2022.

52. În contextul enunțat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererile de recurs au fost depuse de Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, cu omiterea evidentă a termenului de 2 luni de declarare a recursului prevăzut la art.434 CPC, care este un termen de decădere din drepturi și nesusceptibil restabilirii de către instanța de recurs, ceea ce condiționează ca acestea să fie considerate inadmisibile.

53. Cu atât mai mult că, Soloviov Victor în referința depusă la recursul lui Zaporojan Viorel, confirmă faptul că instanța de apel a notificat decizia din 19 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, anume la data de 18 iulie 2022.

54. Ceea ce denotă că recurenții nu au justificat omiterea termenului legal de atac cu recurs și nici nu negă necomunicarea actului judecătoresc contestat cum se atestă la fila dosarului 138 verso.

55. De altfel, recurenții Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, începând cu 19 iulie 2022 – până la 19 septembrie 2022 inclusiv, au dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a depune recursul în interiorul termenului legal prevăzut la art.434 CPC, din momentul notificării la adresele sale electronice a deciziei integrale (motivate) a instanței de apel, cu atât mai mult că, încă la data de 18 iulie 2022 respectiva decizie (motivată) a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

56. Completul de judecată remarcă că notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.

57. La acest capitol, se reține că Curtea de Apel Chișinău din toate mijloacele de comunicare indicate în lucrările dosarului, a ales cel mai eficient,

rapid, și sigur mijloc de comunicare, cum ar fi poșta electronică indicată de recurenți, care potrivit legii se consideră recepționat de către părți.

58. Aici, Completul de judecată subliniază că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

59. În speță, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului de procedură judecătoresc din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la adresele electronice a lui Soloviov Victor și Zaporojan Viorel la data de 18 iulie 2022, ora 09:49, lipsesc (f.d.138 verso).

60. Prin urmare, la caz cert se atestă faptul că decizia integrală (motivată) din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (dosarul nr.2a-2139/21) a fost comunicată lui Soloviov Victor și Zaporojan Viorel anume în ziua de 18 iulie 2022, ora 09:49, la poștele electronice ale acestora, întrucât confirmarea recepției notificării a fost emisă în mod automatizat de sistemul informațional, care a livrat corespondența prin poșta electronică. Or, fiind cert faptul că actul de procedură transmis destinatarilor Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, prin poșta electronică, se consideră recepționat de către ultimii chiar în ziua expedierii (18.07.2022).

61. Cele menționate denotă că Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, fiind cei interesați de soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs, trebuiau să depună maximă diligență și să se intereseze de soarta dosarului respectiv, inclusiv, să-și verifice poștele electronice pentru a nu omite termenul legal prevăzut la art.434 alin.(1) CPC.

62. Astfel, omiterea efectuării actului de procedură (depunerea recursului) în interiorul termenului legal (2 luni de la data comunicării deciziei integrale), se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurenților Soloviov Victor și Zaporojan Viorel, care urmau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă la folosirea cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs depus peste termenul legal prevăzut la art.434 alin.(1) CPC, care este unul de decădere, poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din CȚEDO.

63. În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată remarcă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța *Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008*, potrivit căreia

deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

64. La acest aspect se reține și jurisprudența CEDO (*cauza Bodiu v. Republica Moldova, cererea nr.7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019*), unde Curtea a notat că sistemele legale a diferitor state membre prevăd posibilitatea extinderii termenului limită, în cazul în care există motive valabile în acest sens. În același timp, dacă termenul limită pentru un recurs este extins după o perioadă considerabilă de timp și pentru motive care nu par să fie persuasive, această decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice. Curtea a recunoscut că este în primul rând la discreția instanțelor naționale să decidă în privința extinderii termenului limită pentru declararea unui recurs, însă această discreție nu este nelimitată. Instanțelor li se cere să aducă motive. Unul din motive poate fi, de exemplu, omisiunea autorităților de a informa părțile despre decizia adoptată în privința cauzelor acestora. Chiar atunci, totuși, posibilitatea extinderii nu poate fi nelimitată, din moment ce părțile trebuie să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul res judicata, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită. Curtea a notat că H. în cererea sa de recurs nu a explicat ce l-a împiedicat să afle despre decizie mai devreme, sau mențiunea dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor în apel inițiate de el. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că prin admiterea recursului lui H. după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit res judicata.

65. La fel, este relevantă jurisprudența CțEDO (*Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania*) în care s-a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

66. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursurile împotriva deciziei instanței de apel au fost depuse cu omiterea evidentă a termenului legal prevăzut la art.434 alin.(1) CPC, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera recursurile declarate de Soloviov Victor și Zaporozjan Viorel, drept inadmisibile.

67. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.b) și 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibile recursurile declarate de Soloviov Victor și Zaporojan Viorel.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat